

Att fråga om våld och ta hand om svaret

Ansvarig forskare: Hanna Kusterer, Högskolan i Gävle

Frågeställning/syfte

Våld i nära relationer (VINR) är ett utbredd samhällsproblem med allvarliga konsekvenser för såväl samhälle som individ. Det tydliga sambandet mellan våldsutsatthet, ohälsa och sjukskrivning, i kombination med brister i upptäckt och kartläggning av VINR hos myndigheter har föranlett regeringsuppdrag kring att samordna insatser för att upptäcka VINR och stödinsatser till våldsutsatta. Arbetet bedrivs genom Nationella nätverket för samordningsförbund (NNS). Så många som 90% av långtidssjukskrivna kan ha erfarenhet av våldsutsatthet, enligt NNS pilotstudie. Att vara delaktig i arbetslivet är angeläget både för samhälle och individ, särskilt som våldsutsatt. Syftet med det föreslagna projektet är att undersöka hur långtidssjukskrivna personer med erfarenhet av våldsutsatthet kan komma närmare arbetslivet.

Följande forskningsfrågor kommer att studeras:

- 1) Hur myndighetspersoner arbetar med uppdraget kring våld;
- 2) Hur olika aspekter av våldsutsatthet hänger ihop med hälsa och arbetsförmåga;
- 3) Påverkan av arbetslivsinriktad rehabilitering på upplevd anställningsbarhet, arbetsförmåga, kompetens, hälsa och välbefinnande;
- 4) Möjligheter, hinder och svårigheter med erbjudna rehabiliteringsaktiviteter i syfte att komma närmare arbetslivet.

Data och metod

Projektet utförs i samverkan med Samordningsförbund Gävleborg, i och med att en ny samlad rehabiliteringsinsats införs inom dess samverkansstruktur Trisam, som arbetar med rehabilitering och stöd till individer. Personer som deltar i denna jämförs med personer som erbjuds andra rehabiliteringsaktiviteter. Forskningsfrågorna studeras genom kvalitativa intervjuer (totalt ca 20) med handläggare och våldsutsatta, och kvantitativa enkäter (mål: cirka 300 deltagare) till långtidssjukskrivna personer med och utan erfarenhet av våldsutsatthet. Som komplement till de data vi samlar in kan vi även få information från Susam om exempelvis typ av försörjning vid olika tillfällen, samt svar på indikatorenkäter från NNS som Trisam själva distribuerar. En enkät besvaras av deltagarna någon månad in i rehabiliteringen, och en vid avslut. Handläggarna besvarar enkäter om sina upplevelser av arbetet. Kvantitativa data kommer att analyseras med hjälp av regressioner och variansanalyser, och eventuellt multivariata analysmetoder om antalet deltagare blir tillräckligt stort. De kvalitativa intervjuerna analyseras tematiskt och genom en mönsterbaserad diskursanalys.

Samhällsrelevans och nyttiggörande

Projektet har stor samhälls- och verksamhetsnytta, eftersom konsekvenserna av våld i stort är ett outforskat område. Vi har blivit kontaktade av olika myndigheter som starkt efterfrågar den kunskap som projektet kan komma att ge. Bättre och mer detaljerad kunskap om våldsutsatthet och dess koppling till ohälsa samt bristande arbetsförmåga är av stor samhällsnytta. Sammantaget kan projektet bidra med att minska individuellt lidande hos tidigare våldsutsatta, ökad professionalisering avseende hur myndighetspersoner hanterar upptäckt av våld, och mer verkningsfulla vård- och arbetslivsrehabiliteringsinsatser, vilket leder till samhällsekonomiska vinster i form av exempelvis minskade sjukskrivningstal, mindre bidragsberoende och effektivare arbetssätt.